

Η ΔΥΣΚΟΛΙΑ

Ὁ ὀρθολογιστὴς λόγιος, ὁ προφέσσωρ, ἐπηγαινοήρχετο εἰς τὸ γραφεῖόν του ἀναποφάσιτος. Τὰ χειρόγραφα, ἐμπρὸς του, ἐπερίμεναν τὴν συνέχειαν. Ἄλλὰ ἡ συνέχεια... Ἐδῶ προβάλλει ἡ δυσκολία...

Διότι, βέβαια, νὰ ἀρνηθῆ κανεὶς τὴν ἱστορικότητα τῶν ἀφηγήσεων τοῦ Εὐαγγελίου, αὐτὸ δὲν ἦτο δύσκολον. Τὸ νὰ ἀρνηθῆ κανεὶς ἱστορικὰ γεγονότα... Ὅγκος βιβλίων, πού ἦταν στὸ τραπέζι τοῦ προφέσσορος, αὐτὰ ἔλεγαν: Δὲν ἔγινε τοῦτο, δὲν ἔγινε ἐκεῖνο. Ἄλλὰ ὁ προφέσσωρ δὲν ἐφαίνετο ἱκανοποιημένος.

– Καλὰ ὅλα αὐτά. Ὅριστε, θὰ ἀρνηθῶ ὅτι ὑπῆρξε ποτὲ Ἰησοῦς. Πολὺ καλὰ, ἀλλά... Ἄλλὰ ὁ Χριστιανισμός;

Εἰς αὐτὴν τὴν σκέψιν τὸ ὀρθολογιστικὸν μυαλὸ τοῦ προφέσσορος ἐσταμάτησε. Ὁ Χριστιανισμός, βλέπετε, δὲν εἶναι μόνον ἱστορικὸν γεγονός, οὔτε μόνον ἀντικείμενον πίστεως. Εἶναι σημερινὴ πραγματικότης. Καὶ πραγματικότης ψηλαφητή. Καὶ ὅσην ἀρνησιν εἰς τὸν κῦβον καὶ εἰς τὴν νιοστήν δύναμιν ἂν βάλωμεν... τί τὰ θέλετε, τὸ ὅτι ὑπάρχει Χριστιανισμός, αὐτὸ δὲν ἔμπορεῖ νὰ τὸ ἀρνηθῆ ὁ ὀρθολογισμός. Ἄφοῦ ὅμως δὲν ἔμπορεῖ νὰ τὸ ἀρνηθῆ, πρέπει νὰ τὸ ἐξηγήσῃ. Καὶ ἐδῶ εἶναι ὁ κόμπος.

Χίλια ἑννεακόσια τριάντα ἑννέα. Ἡμέραι νὰ ἦσαν, θὰ ἦταν κάτι τί. Ἄλλὰ εἶναι χρόνια. Σὲ λίγο ὁ ἡμεροδείκτης θὰ δείξῃ, καὶ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ὀρθολογιστοῦ προφέσσορος ἀκόμα, τὸν ἀριθμὸν αὐτόν, 1939! Λοιπὸν; Πῶς, διατί ὑφίσταται ὁ Χριστιανισμός χίλια ἑννεακόσια τόσα χρόνια; Εἰς τί ὀφείλεται αὕτη ἡ πραγματικότης, πού καμμιά ἀρνησις δὲν διενοήθη ποτὲ νὰ τὴν ἀρνηθῆ;

– Εἰς τὴν πλάνην! Ἦτο ἡ πρώτη σκέψις.

Χμ! Πλάνη! Εὐκόλος, δυσύλλαβος, ἠχητικῶς ωραία λέξις. Ὡς λύσις, ὅμως, ἀκατάλληλος. Πλάνη, ἔστω! Ἄλλὰ διατί λοιπὸν χίλια ἑννεακόσια τόσα χρόνια, ἑκατομμύρια, πολλὰ ἑκατομμύρια ἀνθρώπων, παραδέχονται αὐτὴν τὴν πλάνην;

Ἄντι νὰ πλησιάσωμεν πρὸς τὴν λύσιν, ἐδυσκολεύσαμεν τὸ πρόβλημα. Ὁ προφέσσωρ τὸ ἐκατάλαβε αὐτό. Καὶ πηγαινοέρχεται νευρικὰ εἰς τὸ γραφεῖόν του...

– Ἡ ἀμάθεια, ἡ ἀγραμματισμός...

[σελ. 2] Δὲν ἐτελείωσε οὔτε μέσα του τὴν λέξιν. «Τὰ πολλὰ σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει», ἦτο κατηγορία πού ἐξετοξεύθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ὅταν διεδίδετο ὁ Χριστιανισμός. Ἀγραμματισμός; Ὅχι δά! Ἀγράμματοι πολλοὶ ἐπίστευσαν, βέβαια! Ἄλλὰ καὶ μόνον διότι ἐπίστευσαν ἦλθαν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὰ γράμματα, μὲ τὰ βιβλία. Λαοὶ ὀλόκληροι εἰς ἀγρίαν κατάστασιν, μὲ τὸ νὰ μάθουν ὅτι ὑπάρχουν

Εὐαγγέλια, ἔμαθαν ὅτι ὑπάρχουν καὶ βιβλία. Ἡ γραφή ἦλθε εἰς πολλοὺς λαοὺς τῆς Εὐρώπης διὰ τῆς ἀντιγραφῆς Χριστιανικῶν βιβλίων. Καὶ ἂν ἀπὸ τὰς βιβλιοθήκας τοῦ κόσμου ἔφευγαν τὰ βιβλία ποὺ ἐγράφησαν ἀπὸ πιστοὺς... κανεὶς δὲν ξεύρει τί θὰ ἔμενε... Καί, ἐδῶ ποὺ τὰ λέμε τώρα, καὶ εἰς τὸν τόπον μας, εἰς κάποιο ὄχι καὶ ἀπώτερον παρελθόν, τὸ κῦμα τοῦ ἀπίστου ὀρθολογισμοῦ καὶ τὸ κῦμα τῆς ἀγραμματωσύνης εἶχαν ἀνταμῶσει εἰς τὴν νέαν γενεὰν ποὺ ἠτοιμάζαν οἱ ὀρθολογισταί. Χρονικὴ, ἀπλῶς, σύμπτωσις, θὰ πῆτε. Ὡ, ναί! Ἀπλῆ σύμπτωσις! Ἀλλά, ὀπωσδήποτε, κάτι λέει καὶ ἡ σύμπτωσις αὐτή, ὅταν μάλιστα μᾶς ἦλθεν ὕστερα ἀπὸ τὸ κρυφὸ σχολειό....

– Ἔ, τώρα ὅμως εὐρῆκα τὴν λύσιν, ἐσκέφθη ὁ προφέσσωρ καὶ χαρούμενος ἐκάθησε καὶ ἄρχισε νὰ γράφῃ...

«Ὁ Χριστιανισμὸς, θρησκεία τῶν δούλων, τῶν καταπιεζομένων, τῶν ἀποκλήρων τῆς γῆς, φυσικὸν ἦτο νὰ συγκεντρώσῃ...»

Ἀλλὰ ὁ προφέσσωρ ἐθυμήθηκε ὅτι ἡ Ρωμαϊκὴ διανόησις καὶ ἡ Ρωμαϊκὴ ἀριστοκρατία καὶ ὁ Ρωμαϊκὸς πλοῦτος εἶχαν ἀντιπροσωπευθῆ πλουσιώτατα εἰς τὸν στίβον τοῦ Κολοσσαίου, ὅπου ἐσπαράσσοντο ἀπὸ τὰ θηρία οἱ ὀπαδοὶ τῆς νέας πίστεως. Καὶ οἱ μετέπειτα αἰῶνες... χιλιάδες ὀλόκληροι οἱ πιστοί, ποὺ ἦσαν πιστοί, μολονότι ποτὲ δὲν θὰ ἐχρειάζοντο νὰ ζητήσουν δανεικὰ ἀπὸ τὸν κύριον ὀρθολογιστὴν, καὶ ποὺ εἶχαν καὶ αὐτοὶ τὴν κάποιαν κοινωνικὴν θέσιν των! Καὶ σήμερα ὁ Χριστιανισμὸς δὲν κατηγορεῖται ὅτι εἶναι θρησκεία τῶν εὐνοουμένων τῆς τύχης;

Ὁ προφέσσωρ ἐξανάρχισε τὶς βόλτες του μέσα στὸ δωμάτιό του!

Φυσικά, εἶχα κάνει λάθος! Τὸ ἀντίθετον ἤθελα νὰ πῶ. Βέβαια! Ὁ Χριστιανισμὸς... μὰ ἐκεῖ ὀφείλει τὴν ὕπαρξίν του. Τὸν ἐνεκολπώθησαν οἱ πλούσιοι, οἱ σοφοί, οἱ δυνατοί...

Ναί, ἀλλά... ἀλλὰ ὁ προφέσσωρ εἶχε πάει πρὸ ἡμερῶν στὸν ὀδοντοῖατρον νὰ τοῦ βγάλῃ τὸ δόντι του ποὺ ἐπονοῦσε. Ἐθυμήθηκε τί φρίκη τοῦ ἐπροξένησε καὶ ἡ θεὰ μόνο τῆς τανάλιας τοῦ ὀδοντοῖατροῦ. Καὶ οἱ Χριστιανοὶ τῶν πρώτων αἰώνων ἀντίκρουζαν ἄλλου εἴδους τανάλιες... καὶ χωρὶς ἀναισθητικὲς ἐνέσεις. Μᾶλλον δυσάρεστον λοιπὸν νὰ καθήσῃς νὰ σοῦ ξεσχίσουν τὶς σάρκες, νὰ σὲ σουβλίσουν ἢ νὰ σὲ τηγανίσουν! Ὡστε ἡ πίστις δὲν ἦτο ἓνα εἶδος ἀττραξιὸν τῶν εὐνοουμένων τῆς τύχης!

Ναί, ἀλλά, εἶπαμε, ὄχι ἱστορία. Ἡ ἱστορία... στὸ τέλος ἓνα «ἐλεύθερο πνεῦμα» ἠμπορεῖ νὰ ἀγνοῇ τὴν ἱστορίαν. Πολὺ ὠραῖα, ἀλλά... ἀλλὰ εἶναι ἡ σημερινὴ πραγματικότης. Εἶναι αἱ μυριάδες τῶν πιστῶν ποὺ σήμερα, αὐτὴν τὴν στιγμὴν, προσφέρουν νειάτα, μέλλον κοινωνικόν, πλοῦτον, αὐτὴν τὴν ζωὴν των, διὰ νὰ γίνουν καταγέλαστα τὰ διάφορα «σοφὰ» σχέδια τῶν ἀθεϊστικῶν καὶ ἀντιχριστιανικῶν ὀργανώσεων, μὲ ὅλην τὴν ὑλικὴν βίαν ποὺ διαθέτουν. Εἶναι αἱ Χριστιανικαὶ Ὄργανώσεις, ποὺ ὀλοένα ἐπεκτείνονται. Εἶναι τὸ Χριστιανικὸν βιβλίον, ὁ Χριστιανικὸς τύπος, ποὺ ὅλο καὶ ἐκτείνεται εἰς κυκλοφορίαν. Εἶναι τὰ

έκατομμύρια (μάλιστα, έκατομμύρια) τών μαθητών τών Κατηχητικών Σχολείων, που άπλώνονται εις όλον τόν κόσμον. Είηαι τὰ είκοσιοκτώ τόσα έκατομμύρια τευχών τής Άγίας Γραφής που πωλοϋνται κάθε χρόνο, δηλαδή ένενήντα [σελ. 3] χιλιάδες τευχών κάθε έργάσιμον ήμέραν, χίλια έννεακόσια τόσα χρόνια άπό τότε που έγράφη ή Καινή Διαθήκη. Είηαι....

Και όλα αυτά, μέσα εις τόσας άντιθέσεις ίδιοσυγκρασίας, μορφώσεως, κοινωνικών όρων διαβιώσεως, έξωτερικών συνθηκών, άντιθέσεις που τσακίζουν κάθε όρθολογιστικήν εξήγησιν τής διαδόσεως του όρθολογισμοϋ. Τί νά πη ό δυστυχής προφέσσωρ; Άν πη ότι ή διάδοσις του χριστιανισμοϋ όφείλεται εις τήν υποστήριξιν έκ μέρους τών άσθενών τής γής, τόν διαψεύδει ή στρατιά τών πιστών που προέρχονται άπό τας κοινωνικώς κρατούσας τάξεις. Άν πη ότι όφείλεται εις τήν υποστήριξιν τών ισχυρών τής γής, τόν διαψεύδουν οι διωγμοί του παρελθόντος και του παρόντος. Άν πη ότι όφείλεται εις τό πνεϋμα τής συντηρητικότητος του άνθρώπου, τόν διαψεύδει ή πρώτη εμφάνισις του χριστιανισμοϋ, ως έντελώς νέας θρησκείας, που καθαιρεί τὰ κρατοϋντα. Άν πη ότι όφείλεται εις τήν άμάθειαν, τούς περιφήμους αιώνας του σκότους, τόν διαψεύδουν οι αιώνες του φωτισμοϋ, που τότε κυρίως ήρχισε νά άνθη τό Εύαγγέλιον, ως γνήσιος χριστιανισμός. Άν επικαλεσθ ή ώρισμένους οικονομικούς λόγους... μά εις τας δύο χιλιάδας έτών ό χριστιανισμός έπέρασε και έδοκιμάσθη άπό όλους τούς δυνατούς οικονομικούς, κοινωνικούς, έθνολογικούς όρους. Άπό τό 33 έως τό 1939, ή άνθρωπότης άλλαξε όψιν έντελώς. Και όμως, και τώρα όπως και τότε, χωρίς ή μεταβολή οικονομικών και κοινωνικών όρων νά έπιδράση, οι πιστοί υπάρχουν, ως μειονοψηφία ίσως, ένίστε, αλλά πάντοτε ως άρκετά αισθητή μειονοψηφία! Πλούσιοι και χειρώνακτες, και γυναίκες και άνδρες, και σοφοί και άγράμματοι, και άνθρωποι ένθουσιώδεις και άνθρωποι τής ψυχρᾶς λογικῆς, και εις τό κλίμα πολικών ζωνών και εις τας τροπικάς χώρας, λευκοί, μαϋροι, κίτρινοι, έρυθρόδερμοι, άφάνταστος ποικιλία... Τί νά πη λοιπόν ό δυστυχής προφέσσωρ;

– Ναί, αλλά θα περάσουν αυτά. Ό Χριστιανισμός θα δύση...

Ά, όλα κι όλα! Ό προφέσσωρ είχε χορτάσει άπό αύτου του είδους τας μαντείας. «Όπου νάηαι, θα έξαφανισθ ή». Το είχε πη και ό Ηρώδης. Το είπαν κατόπιν πολλοί, πάρα πολλοί... Αυτόκράτορες, φιλόσοφοι, ποιηταί, έπιστήμονες, κοινωνιολόγοι, δορυκτήτορες «άναμορφωταί»... Και όμως... Χίλια έννεακόσια τριάντα έννέα έτη είηαι άπό τότε που ό Χριστιανισμός ύφίσταται πάνω στην γην, πάντοτε με εκείνην τήν «ως άετοϋ άνακαινιζομένην» νεότητα.

Οϋτε αύτό λοιπόν ήτο εξήγησις. Το πρόβλημα που άπησχόλει τόν προφέσσωρα έμενε άλυτον...

Δηλαδή, ή λύσις ύπάρχει. Άλλά δια νά τήν νοιώση κανείς, δέν φθάνει νά είηαι προφέσσωρ. Πρέπει νά είηαι άποφασισμένος νά άκούση τήν φωνήν τής Άληθείας, έστω και άν ή φωνή αύτή του χαλᾶ τὰ γοϋστα!

Και έδῶ –μόνον έδῶ– είηαι ή δυσκολία!